Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaalija ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

Nro 52 • Perjantaina 29. joulukuuta 2006 | 57. VUOSIKERTA | Irtonumero 2 € (sis. alv 22 %)

Kurkijokelaisen lukijamatkan yhteisellä retkellä kierreltiin eri puolilla pitäjää. Lyyli Nevanperän ottama kuva Tervuhovin ”satamasta”, johon on rakennettu kelluva ”saunamökki”.

Onnea ja Menestystä Vuonna 2007 kaikille Kurkijokelaisen lukijoille!

Sivuillamme TÄNÄÄN mm.

Esa Kuokkasen muistolle 3
Tapaaminen 62 vuoden jälkeen 5
10-vuotishistoriikki, osa 4 6
Onervan evakkomatkat, osa 2 7
Wirtsanojasta Virttaaseen 8

Alkuvuoden 2007 Kurkijokelaiset ilmestyvät 12.1., 26.1., 2.2., 16.2., 2.3.

Seurasin saappaita

Hyvät matkatoverit (Kurkijoella 8.-11.6.2006)! Pimeinä joulukuun päivinä tulivat mieleeni aurinkoiset päivät viime kesänä, varsinkin siellä Kurkijoella. Huikein sininen taivas muistini mukaan kohosi korkealle ensimmäisenä aamuna, kun huonosti nukutun yön ja tukevan aamiaisen jälkeen kävelimme alas rinnettä Mikon talolta kohti bussia ja kiertomatkaa. Mieleni liiteli jossain siellä sinessä, ja Tuulan kanssa muistelimme Leinon Juhannuslaulun sanoja: “Minä aukaisen syömmeni seljälleen ja annan päivän paistaa....” Juuri sellaiselta tuntui. Olin oikeassa paikassa, oikeaan aikaan, ja kaikki asiat tuntuivat olevan kohdallaan.

Leena-siskoni kertoi joku aika sitten uudelleen jo vanhan tapahtuman työtoverinsa Jaanan joltakin kesälomalta. Jaana oli sattunut paikalle juuri, kun sorsan poikanen kuoriutui munasta. Ensimmäinen asia, mitä poikanen näki, olivat Jaanan kumisaappaat. Ja se lähti seuraamaan saappaita, mihin ne sitten kulkivatkin. Kun Jaana meni sisälle, saappaat piti jättää ulos ja tuoda ruokaa poikaselle. Kun perhe lähti pois mökiltä, lupasi naapuri tuoda ruokaa saappaiden viereen. Tarina päättyy tähän.

Jonkinlainen kuoren murtuminen tai salvan aukeaminen tapahtui minun mielessäni yhteisen matkamme aikana ja sen jälkeen. On pitänyt ottaa ja olen voinut ottaa esille vanhoja valokuvia ja kirjeitä yms. Meidän lapsuuteemme liittyy asioita, jotka on mieluummin sulkenut pois mielestään. Niin varmasti monilla muillakin. Joka tapauksessa mielestäni oli taas positiivinen “sattuma”, että “silmieni avautuessa” olitte ympärillä, olitte saappaita, joita lähteä seuraamaan.

Olen kiitollinen siitä, että meidät Tuulan kanssa majoitettiin juuri teidän joukkoonne, että Raija huolsi meitä ja puhui kauniisti isä Pekasta ja että Riitta jakoi tietämystään Kurkijoesta niin auliisti. Entä Tuula ja Markku! Taidematkojemme opas Eeva Väänäsellä on tapana sanoa, että yksikin mies nostaa porukan tasoa kovasti. Kiitos Markulle, että olit mukana ja kerroit omista tuntemuksistasi. Tuula viimeisenä, mutta ei vähäisimpänä. Tutustuin pikkusiskooni uudella tavalla ja arvostan häntä entistäkin enemmän. Aikamoinen mimmi!

Lukan perhe jäi lämpimästi mieleeni ja samoin se mies nuorten porukan vanhimpana (nimi juolahti taas pois mielestä. Toimitus auttaa: Lisinen). Hänen kanssaan vielä tullissa kyynelöimme muistojamme.

Tästähän on hyvä jatkaa! Toivotan teille kaikille oikein lämmintä joulujuhlaa sekä mukavia ja mieleisiä kokemuksia tulevana vuonna! Terveyttä!

19.12.2006
Marjaliisa

”Löytöretkellä” Kurkijoella

Kurkijokelaisessa 22.9. oli valokuva ”Lapinlahdella vuonna 1939". Asia kiinnosti minua kovasti: samaa kuvaa olemme katselleet isän albumissa jo sota-ajasta lähtien. Lisäksi on samaan yhteyteen kuuluvia kuvia, samoista ihmisistä, samoissa vaatteissa, joista emme ole tienneet mitään. Nyt tuli joukolle nimet.

Hamusen täti tai Hamusen mummo -nimen muistamme isän maininneen, mutta enempää emme muista. Soitin Kaarlo Heinoselle nähtyäni kuvan lehdessä. Hän kertoi, että hänen vanhempi sisarensa oli kuvan heille lähettänyt ja kertonut meidän (= Kiiskin perheen) käynnistämme vuonna 1939 heidän kotonaan. He olivat olleet perunapellolla, kun olimme tulleet - autolla, hevosella ja kävellen, ja tietenkin yllättäen, sillä puhelinta ei heillä silloin ollut.

Me Kiiskit olimme olleet matkalla Vätikän saarelle. Olimme olleet yötäkin heidän kammarissaan ja jatkaneet seuraavana päivänä matkaa Vätikkään valokuvien mukaan jonkun toisen veneellä. Heinosilla ei ollut silloin moottorivenettä. Olin silloin vasta 3,5-vuotias enkä tietysti muista mitään koko matkasta. Kuvat ovat mielestäni isän ottamia. Hän harrasti valokuvaamista koko ikänsä.

Kiiskin sukukirja oppaana

Ihmettelin, miksi isä Pekka oli juuri heille mennyt ja yöpynytkin koko perheen kanssa, vieläpä kesken arkipäivän. Aloin selata Kiiski-suvusta tehtyä kirjaa. Sieltä löytyikin Kaarlo Heinoselle ja minulle yhteinen esi-isä, Henrik Kiiski (1690-1765), joka on elänyt Haavikolla sukukirjan mukaan.

Helena Hamusta ei löydy henkilöhakemistosta, mutta kylläkin Hamusen Riitta ja Tuomas, tytär ja isä, sukukirjan taulu 130. Perheen äiti oli Helena o.s. Nenonen, jonka äiti Liisa oli herastuomari Pekka Kiiskin nuorin sisko. Hän oli syntynyt vuonna 1838 Kiiskilässä, missä minäkin lähes sata vuotta myöhemmin. Helena Nenosesta tuli avioiduttuaan Hamunen. Heidän ainoa lapsensa Riitta meni naimisiin Tuomas Heinosen kanssa, joka on Kaarlo Heinosen isä.

Herastuomari Pekka Kiiski on isoisäni isä, ja sukukirjan mukaan hänen isänsä Henrik muutti Haavikolta Elisenvaaraan vuonna 1836. Sukukirjan taulusta 130 ei ole jatkoa eteenpäin Riitta Hamusesta, joka oli syntynyt 1.12.1896, mutta sama nimi ja syntymävuosi 1896 löytyvät taulusta 371. Valokuvassa on mainittu isoäiti Helena Hamunen. Hänen täytyy olla isän mainitsema Hamusen täti, joka olisi siis Pekka-isäni isän serkku.

Olen yrittänyt lukea sukukirjaamme huolellisesti ja toivottavasti tulkinnut oikein. Isäni harrasti innokkaasti sukunsa tutkimista, samoin ovat tehneet muutamat muut sukumme jäsenet. Tiedot on koottu kansien väliin, mistä saamme kiittää Lauri Kyytistä ja Seppo Sinikallasta. On todella mielenkiintoista selata kirjaa. Tuntuu joskus siltä, että jotain kautta suuri osa kurkijokelaisia on sukua keskenään. Aviopuolisot löytyivät läheltä, silloin elettiin pienissä ympyröissä.

Kaarlo Heinonen kertoi, ettei hänkään ollut tiennyt sukulaisuudestamme, mutta kertoi ohikulkumatkallaan kerran käyneensä Suonenjoella isäni luona ja että “hyvänä oli pidetty”. Me Kiiskin sisarukset olemme parastaikaa löytöretkellä kurkijokelaiseen maailmaan.

Marjaliisa Laine
o.s. Kiiski
Riihitie 10 A 12
00330 HELSINKI
marjaliisa.laine@elisanet.fi
puh. (09) 412 6467

Kiiskit venematkalla Vätikkään kesäkuussa 1939.

Kurkijokelainen 29.12.2006

Vuodet vierivät

Elämme vuoden 2006 viimeisiä päiviä. Vuoden vaihtuessa monet meistä miettivät, minkälainen mennyt vuosi oli ja millaisen haluaisi alkavan vuoden olevan. Monet tekevät suunnitelmia alkavan vuoden varalle ja jopa uudenvuodenlupauksia. Mielestäni uudenvuodenlupauksen tekeminen vain sen vuoksi, että niin on tapana tehdä, ei johda hyviin tuloksiin. Mutta jos haluaa jotain muutosta tapahtuvaksi, voi olla ihan hyvä ajoittaa muutoksen tekeminen uuden vuoden alkuun.

Kun vuoden vaihtuessa saa nollata menneet ja aloittaa alusta, voi olla helpompi esimerkiksi luopua huonoista tavoistaan, kun on tarkka päivämäärä ja kellonaika, milloin päätös astuu voimaan. Samalla voi tilalle ottaa joitain parempia tapoja – ja aloittaa ikään kuin puhtaalta pöydältä.

Vapaa nettitietosanakirja Wikipedia kertoo, minkälaisia ovat nykysuomalaisten uudenvuoden viettotavat. Se luettelee ilotulituksen, nakkien syönnin, tinanvaluun, ylettömän alkoholin käytön sekä Tasavallan Presidentin uudenvuoden puheen. Siinäpä ne suurimmaksi osaksi taitavatkin olla.

Nauttikaa - toivottavasti turvallisesti - ilotulitteista, nakeista ja 'kuohuista' sekä paljon lupaavista tinoista ja Presidentin puheesta. Hyvää Alkavaa Vuotta 2007!

Raija Hjelm

"Siel' Karjalassa oli tapana, että uuven vuoven aattona kulki uuven vuoven smuutat, joillakin seuduilla ne kulki uuden ja vanhan joulun välisenä aikana. Joukko nuoria tyttöjä ja poikia, pojat pukeutu tavallisesti tyttöin vaatteisiin ja tytöt poikien vaatteisiin. Heillä oli karvalakit nurin päässä ja turkit oli nurin, karvapuoli päällä päin ja vyössä kilisi pieniä kelloja. Sitten he lähtivät toivottamaan talosta taloon 'Hyvää Uutta Vuotta'. Silmät oli peitetty naamioilla ja parsinneula oli lapasessa, jolla he puolusti itseään, jos joku otti heitä kiinni, tosin niitä ei ollut lupa kiusata eikä ottaa kiinni. Ja ihan myökin ootettiin niitä tulevaksi. Huoneelle tultua he kysy talonväeltä, että saapko hyö leikkii ja tanssii, luvan suatua ne pyöri siinä ovensuussa ja saattoivatpa laulaa samalla, kellojen kilistessa."

Kuolleita

Talousneuvos,
pankinjohtaja

Arvi Tuomas HEINONEN

* 3.12.1921 Kurkijoki
† 16.12.2006 Vääksy

Rakkaudella muistaen
Marja-Leena ja Matti
Kalle, Satu, Pinja ja Tiuku
Ville ja Pauliina
Olli
Ulla ja Tapio
Antti ja Annukka
Tuomo ja Leena

Järven rantaa laineet huuhtelee,
puut rannan kuiskii, kuuntelee.
Ei saavu kalamies venheelleen,
ei lähde vesille verkoilleen.
Tuli kutsu kesään ikuiseen.

Ystävällisenä kutsuna ilmoitamme, että siunaus toimitetaan lauantaina 30.12.2006 klo 11.00 Asikkalan siunauskappelissa. Muistotilaisuus Vääksyn seurakuntakeskuksessa.

Kurkijokelainen
Kustantaja ja julkaisija: KURKIJOKI-SÄÄTIÖ
www.kurkijoki.fi
Toimitusneuvosto: Kurkijoki-Säätiön hallitus
Toimitus: Päätoimittaja Raija Hjelm
ja kaikki Kurkijokelaisen ystävät
Toimitus: Koulukuja 7, 32200 Loimaa
Avoinna: Tiistaisin ja perjantaisin klo 9–14
puh./fax (02) 762 2551, matkapuh. 050-521 3336
Lakon tai muun ylivoimaisen esteen takia ilmestymättä jääneistä numeroista ei suoriteta korvausta. Toimitus pidättää oikeuden muokata ja lyhentää lähetettyjä aineistoja. Lehden vastuu ilmoituksen poisjäämisestä tai julkaisemisessa sattuneesta virheestä rajoittuu enimmillään ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.
ILMOITUSHINNAT:
4-väri ..... **60** senttiä/mm + alv 22 %
Mustavalk. ..... **45** senttiä/mm + alv 22 %
Säännöllisistä ja jatkuvista ilmoituksista huomattava alennus. Väri-ilmoitukset sopimuksen mukaan. Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti ei vastaa. Ilmoitusaineistojen jättöaika: keskiviikko klo 16 mennessä.
Lehti ilmestyy pääasiassa joka toinen perjantai. Painosmäärä 2000 kpl.
TILAUSHINNAT:
vuosi ..... 35 euroa
6 kk ..... 20 euroa
3 kk ..... 12 euroa
Pohjoismaat ..... 39 euroa
Muualle ..... 46 euroa
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi
Tilinumero: LSOP 523900-4897
Sivunvalmistus:
Etusivu Frontpage, Loimaa
Paino: Satakunnan Painotuote Oy, Kokemäki
ISSN 0782-5668

NIMIPÄIVÄT

pe 29.12.	Rauha
la 30.12.	Taavi, Taavetti, Daavid
su 31.12.	Sylvester, Silvo
ma 1.1.	Uudenvuodenpäivä
ti 2.1.	Aapeli
ke 3.1.	Elmo, Elmer, Elmeri
to 4.1.	Ruut
pe 5.1.	Lea, Leea
la 6.1.	Harri, Loppiainen
su 7.1.	Aku, August, Aukusti
ma 8.1.	Titta, Hilppa
ti 9.1.	Veijo, Veikko, Veikka, Veli
ke 10.1.	Nyyrikki
to 11.1.	Kari, Karri

Muistettavaa

Hiitolan Pitäjäseuran Naistoimikunta järjestää Naisten illan ke 3.1.2007 klo 18 Porissa, Tuomarink. 2. Tervetuloa mukaan suunnittelemaan tulevaa toimintaa.

Elisenvaaran marttakerho kokoontuu ma 8.1.2007 klo 13 Ritvalla, Haapainmäentie 439. Hallitus samassa paikassa.

Hiitolan ja Kurkijoen sukututkimuspiirin seuraavat kokoontumiset to 18.1. ja to 15.2.2007 klo 18 (klo 15 alk.) Karjalatalon Wärtsilä-salissa, Käpylänkuja 1, Helsinki.

Arvoitus

Jotain ihan kummallista
vintissä mä tänään näin.
Ihmeissäni katselin
ja miettimähän jäin.
Miksi joulupukin vaatteet
sinne oli jätetty?
Karvahattu, huopatossut,
turkki kasaan mätetty.

Tyhjä säkki, rukkasetkin
sekä keppi, naamari.
Kuinka Korvatunturille
pukki mennä tarkeni?
Mielestäni kyllä tässä
on nyt jotain hämärää.
Varmastihan joskus vielä
tämä juttu selviää…

Terttu Ketola

Kaipuu saa näkyä

PALVELEMME
Ma - To 9 - 17
tai sopimuksen mukaan
LOIMAAN KIVI
KIVICENTER
Palininkatu 2, Loimaa
Puh 0207 909 261

Haapasen Hautaustoimisto
TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU
Puh. 762 2700 ja 762 2857
Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa
Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547

Hartaus uudenvuodenaatoksi 31.12.

Umpihanki pistämätön, uusi vuosi tuntematon

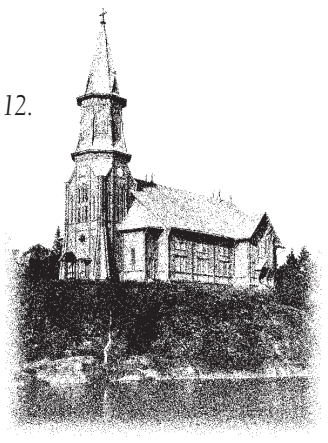

Sain syntymäpäivälahjaksi tiimalasin. Laitoin sen työpöydälleni muistuttamaan elämän arvojärjestyksestä ja tärkeistä asioista. Tiimalasi on ajankulumisen ja elämän katoavaisuuden vertauskuva. Hitaasti valuva hiekka heijastaa väkevällä tavalla elämäämme. Varsinkin kiireen painaessa päälle hyökkäävällä tavalla, käännän tiimalasin hiekan valumaan. Katson sitä, katson hiekassa itseäni, katson aikaa, katson elämää.

Hiekan valuessa nielun läpi palautan samalla mieleeni Raamatun sanan, Jumalan rohkaisevan viestin lähtiessämme kulkemaan uutta vuotta, kohti tuntematonta tulevaisuutta: "Jeesus Kristus on sama eilen, tänään ja iankaikkisesti. "(Hepr. 15:8) Elämä on haurasta ja häilyvää kuin tiimalasin hiekka. Viimein arkullemmekin piirretään hiekasta risti. Katoavaisuus ja ikuisuus kohtaavat aina meissä.

Uusi vuosi asettaa meidät jännittävän odotuksen esiripun äärelle. Jokainen askel, jokainen uusi päivä raottaa tuota verhoa. Uusi vuosi on haaste, sillä tiedämme sen sisältävän niin iloja kuin murheitakin. Kaikkien niiden keskellä saamme muistaa: "Jeesus Kristus on sama eilen, tänään ja iankaikkisesti." On hyvä, että tulevaisuus on kätketty meiltä, sillä vaikea meidän olisi elää, jos etukäteen tietäisimme vaikkapa kaikki seuraavan vuoden tai kymmenen vuoden asiat. Jumala on rakkaudessaan kätkenyt huomisen. Hän kutsuu meidät luottamaan itseensä ja apuunsa tulevanakin vuonna.

Jeesus Kristus on keskellä elämää. Hän on siellä, missä ihminen huutaa tuskaansa ja avuttomuuttansa. Hän on siellä, missä synti painaa ja epätoivo kalvaa sisintä. Jeesus ei ole jossain etäällä meistä, vaan ainoastaan huokauksen päässä. Hän on siellä, missä kuoleman ja surun varjot ovat kiertyneet syviksi elämänkriiseiksi, missä parisuhteen kariutumisen takia luopuminen syö voimavaroja, missä lastenkasvatuksen kanssa kipuillaan niin rajoissa kuin rakkaudessa, missä elämänmieli on työttömyyden ja toimeentulon takia hukassa. Siellä on myös Kristus ja sinne keskelle elämää hän lähettää meidät rohkaisijoiksi ja tukijoiksi.

Jokainen meistä on tulevaisuudentekijä niin oman elämän suhteen kuin myös rakastaessamme toisiamme. Kristus valaisee tien perille saakka. Tällä matkalla, erityisesti uuden vuoden alkaessa me toivotamme toisillemme onnea ja siunausta. Näillä sanoilla tahdomme ilmaista kaikkea hyvää tulevaan vuoteen. Siunaukseen liitämme myös ajatuksen: Herra olkoon sinun ja läheistesi kanssa. Jumalan siunaus viestii alkavan vuoden kynnyspuulla, että meistä pidetään huolta. "Jeesus Kristus on sama eilen, tänään ja iankaikkisesti."

Tuulessa ja tuiskussa, räntäsateessa ja pakkasessa meidän on ponnisteltava eteenpäin. Mutta Kristus on lähellä sinua kaikenlaisten vaiheiden piirityksessä. Hän heijastaa rakkautensa tasapuolisesti kaikille. Hän on ollut sitä ennen meitä, hän sitä tänään ja hän on sitä tulevana vuonna. Rohkaiskaamme tällä riemuviestillä toisiamme: "Jeesus Kristus on sama eilen, tänään ja iankaikkisesti." Tulkoon siis umpihanki pistämätön, uusi vuosi tuntematon, Kristus voimamme on!

Risto Kormilainen
Kirjoittaja on Suomussalmen kirkkoherra ja kirjailija sekä Vuoden Pappi 2005

Onks tietoo KYSYMYKSET?

1. Mikä oli nimeltään ensimmäinen suomalainen traktori?
2. Millä nimellä Turun Hirsipuunmäki tunnetaan tänään?
3. Minä vuonna päättyi jatkosodan jälkeinen tanssikielto?
4. Mikä oli maallikkosaarnaaja Paavo Ruotsalaisen alkuperäinen nimi?
5. Mitä tai mikä on korsetti?
6. Rauhanmeri on avaruudessa. Missä siellä?
7. Missä kuussa Suomessa on eniten liputuspäiviä?
8. Montako kiloa on leiviskä?
9. Mikä sijaitsee Ruotsissa Tornion vastapuolella?
10. Ketkä kolme 1800-luvulla syntynyttä Suomen kulttuurihistorian merkkimiestä olivat kylärräätälin poikia?

Sanan Voimaa

29.12. Me pääsimme pakoon kuin lintu pyytäjän paulasta. Paula katkesi, ja me pääsimme irti. Meidän auttajamme on Herra, hän, joka on luonut taivaan ja maan. Ps. 124:7-8

30.12. Herran armoa on se, että vielä elämme, hänen laupeutensa ei lopu koskaan. Joka aamu Herran armo on uusi, suuri on hänen uskollisuutensa. Valit. 3:22-23

31.12. Mutta puutarhuri vastasi: ”Herra, anna sen olla vielä yksi vuosi. Minä muokkaan ja lannoitan maan sen ympäriltä. Jospa se ensi vuonna tekee hedelmää.” Luuk. 13:8-9

1.1.2007 Kun oli tullut kahdeksas päivä ja lapsi oli ympärileikattava, hän sai nimen Jeesus, jonka enkeli oli ilmoittanut ennen kuin hän sikisi äitinsä kohdussa. Luuk. 2: 21

2.1. Herra sanoi Moosekselle: ”Sano Aaronille ja hänen pojilleen: Kun siunaatte Israelin, lausukaa sille näin: - Herra siunatkoon sinua ja varjelkoon sinua, Herra kirkastakoon sinulle kasvonsa ja olkoon sinulle armollinen.” 4. Moos. 6:22-25

3.1. Hänet te ristiinnaulitsitte, mutta Jumala herätti hänet kuolleista. Hänen voimastaan tämä mies seisoo terveenä teidän edessänne. Apt. 4:10

4.1. Ei kukaan muu voi pelastaa kuin hän. Mitään muuta nimeä, joka meidät pelastaisi, ei ole ihmisille annettu koko taivaankannen alla. Apt. 4:12

5.1. Mikä on ihmislapsi! Kuitenkin pidät hänestä huolen. Sinä teit hänestä lähes kaltaisesi olennon, seppelöit hänet kunnialla ja kirkkaudella. Ps. 8:5-6

6.1. He menivät taloon ja näkivät lapsen ja hänen äitinsä Marian. Silloin he maahan heittäytyen kumarsivat lasta, avasivat arkkunsa ja antoivat hänelle kalliita lahjoja: kultaa, suitsuketta ja mirhaa. Matt. 2:11

7.1. Johannes esteli ja sanoi: ”Sinäkö tulet minun luokseni? Minunhan pitäisi saada sinulta kaste!” Mutta Jeesus vastasi hänelle: ”Älä nyt vastustele.” Matt. 3:14-15

8.1. Kun Jeesus oli kastettu, hän nousi heti vedestä. Samassa taivaat aukenivat, ja Jeesus näki Jumalan Hengen laskeutuvan kyyhkysen tavoin ja asettuvan hänen päälleen. Matt. 3:16

9.1. Henkeni olen laskenut hänen ylleen, hän tuo oikeuden kansojen keskuuteen. Ei hän huuda eikä melua, ei kuulu hänen äänensä kaduilla. Jes. 42:1-2

10.1. Murtunutta ruokoa hän ei muserra, lampun hiipuvaa liekkiä hän ei sammuta. Tinkimättä hän toteuttaa oikeuden. Jes. 42:3

11.1. Hän pelasti meidät pesemällä meidät puhtaiksi, niin että synnyimme uudesti ja Pyhä Henki uudisti meidät. Tit. 3:5

Osuuspankeilta lisää bonuksia

OP-ryhmän osuuspankit palauttavat jatkossa entistä suuremman osan tuloksestaan omistajajäsenilleen. Bonusten määrä kaksinkertaistetaan vuoden 2008 alkuun mennessä. Alkavan vuoden syksystä lähtien bonuksia voi käyttää myös Pohjolan vahinkovakuutustuotteiden hankintaan.

Osuuspankkien viesti siis kuuluu, että asioinnin keskittäminen osuuspankkiin ja Pohjolaan palkitaan. ”Tämä on paluu juurillemme. Kirkastamme osuustoiminnallisen pankin perusajatusta tuottaa tehokkaasti kilpailukykyisiä palveluja ja vielä palkita asiointinsa keskittäneitä niiden käytöstä”, kiteyttää vt. toimitusjohtaja Seija Ketola Loimaan Osuuspankista.

Bonuksia kertyy osuuspankissa olevien lainojen, säästöjen ja sijoitusten yhteismäärän mukaan. Bonukset käytetään ensisijaisesti pankkipalvelumaksuihin. Yli menevän osuuden voi halutessaan käyttää Pohjolan vakuutusmaksuihin tai sen saa rahana tililleen.

Pohjolasta kerrotaan, että kahden Loimaalla työskentelevän toimihenkilön lisäksi helmikuun alussa heillä aloittaa uusi asiamies Jouko Tuomisto, joka myy vakuutuksia itsenäisenä yrittäjänä. Hän tulee kiertämään eri pankeissa ja asiakkaiden luona. Oripäässä asuvan Tuomiston toimialueeseen kuuluvat Alastaro, Loimaa, Mellilä, Oripää ja Ypäjä.

Helmikuun alussa Jouko Tuomisto aloittaa Pohjolan asiamiehenä Loimaan alueella. Tuomistolle vakuutusala on tuttu, sillä hän on työskennellyt yli 20 vuotta Auranmaan Lähivakuutuksessa.

Esa Kuokkasen muistolle

Vahva karjalainen on poissa

Jos Esan elämän kirjoa kuvaa kahdella sanalla, minusta nuo sanat ”vahva karjalainen” antavat hänen elämänsä kirjosta hyvän kuvan. Perhe oli hänelle tärkeä. Vuokon sanoin: ”Isä viihtyi perheensä parissa.” Elämäntyönsä hän teki maanviljelijänä.

Esa oli luontoihminen. Hän seurasi luonnon kehitystä ja muun muassa ennusti säätä. Hänen käsissään oli kaivonpaikan löytäjän taito. Rakkain harrastus oli kalastus ja metsästys. Hän kantoi huolta kotijärven kalakannan säilymisestä monin tavoin.

Osallistuminen karjalaisten vilkkaaseen kanssakäymiseen erilaisten työhön, harrastuksiin tai yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen liittyvien yhdistysten ja seurojen kautta oli Esalle ominaista ja tärkeää. Perustettaessa Keskustapuolueen Kimolan paikallisosastoa Esa oli yksi sen perustajajäsenistä.

Omaisten kanssa Esaa muistellessa hänestä piirtyi tiukka kurinpitäjä, osin ankarakin isä, mutta Martan sanoin ”ihan oikia ihminen”. Toisaalta Vuokko totesi isästään: ”Leppoisa mies, viihtyi perheen parissa.” Kun lapset aikuisiällä tulivat pistäytymään kotiin, oli Esan lempitoteamus: ”Miten hurisee?”

Vuokolla oli myös mieluisia muistoja, kun Esa otti tyttäriään usein mukaansa kalanpyytöjen laskemiseen ja kokemiseen. Esa ja Raimo olivat ihan vakituiset kala- ja metsästyskaverit. Esalla oli myös halu ja kyky mitata taitojaan kilpailuissa, oli sitten kyse kalastuksesta, metsästyksestä, kyntämisestä tai myös nuorempana hiihdosta.

Esan Kuokkasen elämänkaari

Esa Kuokkanen syntyi Kurkijoella Lapinlahden kylässä 2.11.1922 maanviljelysperheeseen. Lapsuutensa ja nuoruutensa hän sai elää kauniissa niemessä sijaitsevalla Juholanmäen tilalla. Lähtiessään sotaväkeen suorittamaan varusmiespalvelustaan ei Esa tiennyt, miten kovasti elämä ja elämän ympäristöt lähivuosina muuttuisivat.

Esa ehti suorittaa varusmiespalveluksen loppuun, mutta joutui sitten heti rintamalle. Hän palveli kivääримiehenä ensin JR5 (51):ssä ja sitten JR3 (30):ssa. Esalla oli onnea tuossa raskaassa koettelemuksessa, sillä hän palasi sodasta ilman fyysisiä vammoja, mutta kolme raskasta vuotta isänmaan itsenäisyyden puolesta taisteleminen vei, ja raskaat koettelemukset jättivät omat jälkensä. Sota-ajoista hän ei kotiväen kanssa puhunut.

Esan kotiväki lähti sodan jaloista evakkoon Äänekoskelle. Jatkosodan aikaan palattiin takaisin, ja välirauhan jälleen koittaessa evakkotie johti Kurikkaan Rusan tilalle.

Vuonna 1944 tuli perheen perustamisen aika. Esa ja Martta solmivat yli 60 vuotta kestäneen avioliiton.

Sodan päätyttyä osa kurkijokelaisista viljelijöistä oli sijoittumassa, ostamassa tiloja täältä Jaalasta. Esan kotijoukotkin saivat viestin, että jos haluaa tilan järvenrannalta, pitäisi tulla kiireesti katsomaan ja tekemään ostopäätös.

Esan isä Mikko osti tuolloin Etu-Lampilan tilan, jonka Esa lunasti itselleen vuonna 1951. Sodanjälkeiset kaksi vuosikymmentä ovat varmasti olleet Esalle ja Martalle kovaa työtä ja puurtamista. Lapset olivat pieniä, rakentamista ja korjaamista on ollut paljon.

Minun ensimmäiset mielikuvani Esasta ja hänen perheestään. ovat uimarannalta, koulusta, tupailloista sekä traktoreitten ja auton merkeissä. Oman viljelyn ohessa Esa teki traktorityötä paljon naapuriviljelijöille sekä kenttäsirkkelisahausta kyläläisille.

Esan aktiivinen maanviljelyksen harjoittaminen jatkui aina vuoteen 1975, jolloin vanhin poika Raimo lunasti tilan ja vastuu viljelystä siirtyi hänelle. Esa osallistui vointinsa ja terveytensä mukaan tilan töihin.

Kalastus ja metsästys pitivät Esan liikkeellä luonnollisesti niin kauan, kuin terveys ja vointi sen sallivat. Sairaudet varjostivat kovasti Esan viimeisiä vuosia. Tänä vuonna kevättalvella sairaudet veivät hänet pois kotipiiristä, ja viimeiset kuukaudet kuluivat sairaalassa, josta karjalainen sotaveteraani kutsuttiin viimeiseen iltahuutoon syyskuun 22. päivänä.

Karjalaisten vaikutus Kimolan kylän elämään ja kehitykseen näkyy monella tavalla. Esan toiminnassa oli paljon tähän vahvaan karjalaisuuteen liittyviä ominaisuuksia. Esa ja Martta välittöminä ja vieraanvaraisina ihmisinä antoivat kotinsa mielellään tupailtoihin, yhdistysten tilaisuuksiin ja näin rakensivat ja mahdollistivat karjalaisuuden kasvamista, juurtumista ja säilymistä. Sellainen on vahvan karjalaisen toimintaa.

Edessä keskellä Esa ja Martta Kuokkanen ympärillään kaikki lapsensa Pirkko, Raimo, Vuokko, Seija, Leena ja Matti. Kuva on otettu Esan ja Martan 60-vuotishääpäivänä 12.5.2004.

Esaa muistellessa

Kuokkasen Esaa muistellessa tuli seuraava Ilmari Pimiän kirjoittama runo mieleen. Kiitos monista tarinatuokioista tuvan pöydän ääressä ja etenkin syksyisistä marjanpoimintatalkoista Martan marjapensaissa. Kiitos.

Ulla Lehtovirta

Karjala kaunis,
Karjala kallis,
ah, miten haikeesti lauluni soi!
Niin sua muistan,
niin sua kaipaan,
riemuita ei runon kantelo voi.
Voi miten rakkaat,
voi miten armaat
oli ne Karjalan kultaiset kunnaat!
Voi miten raskaat,
voi miten harmaat
ovat ne Karjalan maksamat lunnaat.
Siellä ne siinsi
siniset vaarat
töyräillä tuikutti tervakon tuli.
Siellä se kukkui
kultaisin käki,
siitä se sydän herkäksi suli.

Siellä se läikkyi
Laatokka laaja,
siellä se aamu päiväksi nousi.
Siellä se Vuoksen
vaahtosi uoma.
Laatokan laineilla joutsenet sousi.
Täällä on vilu,
täällä on talvi,
mielestä mieron on kaikonnut kevät.
Siel' oli lämmin,
siel' oli hyvä,
siel' oli pääskyllä pienoinen pesä.
Niin sinä olit,
niin sinä menit…
Kaikki on kaikki nyt takana rajan!
Viikosta viikkoon,
vuodesta vuoteen
murhetta mittaa ankkuri ajan.

Ilmari Pimiä

Kyl hätä keinot keksii

Tove perrää. Tuo vanha sanonta se on kyl iha totta tuol raja takan. Siel käyvess sitä on saant nähhä kyl yhtä ja toista, mikä pistää vällii oikei ihmettelemää, mite mahottoma kekselisä sitä ihmine oikei onkaa. Mut komittää ei oikei oo, nii eihä se ihme olekkaa, vaik vastaa tulluu vaik mitä hyvääsä.

Joitaki vuosii sit errään kesänäkkii myö oikei pysähyttii ihmettelemää muutamii asseita. Haapalahes Vihavaise rannaskii ol yks hirsrakennus mis ei olt iha sellast vesrännii, mihi myö ollaa totuttu. Täälhä pannaa räystää al muovisii, peltisii tai joskus vaik puisii vesrännilöitä. Mut siel. Hyö olliitkii laittaniet puukuorest rännit katoräystää al.

Vihavaise Ari sitä ihmettä tuos kuvas kahtuu ja oikei koitteluukii. Pithä tuo ihme ikkuistaakii ja sen tek Ketola Pia. Hyö molemmat ovat näitä nuoremma polve karjalaisii. Ihan oikeita sellasii.

Ainuuks ihmettelemise aihieks ei nuo rännit jäniet. Monta muutakii ihmettä matkavarrel löyvettii. Niiko tuo yhe uko touhu tuol Laurolas. Hää ei varmast olt kehant (siis viitsint) männä ihtellii puita talveks röykkyymää. Hää poika sitä polttikii assuirakennukse toista päätä ja ite asu toises piäs. Ja kylhä sitä tuos Starckjohani kartanos tuota kuivaa hirttä riittääkii. Puolet vast on poltettu. Mite ihmeis täl asujal mahtaa sitä käyvä, ko ei uo jälel ko oma kammariisa seinät. Voip tulla jo holotna, jos niitä alkaa polttaa. Voipha tuo hyyskä muutekii pallaa.

Yhtä viisii alkoit miehet ihmettelee myös sitäkii, ko tuo asuja ol tehnt ihte viritykse sähkölöistäkii. Siint vaa ohi kulkevast sähkölinjast ol ottant ihtellii liittymän omal konstillaa. Iha vaarato tuo ei kuulemma olt. Mut mitähänest, eihä tarvii maksaa sähköst mittää. Eihä se siel nii noko nuukaa taija olla.

No, sähkötolpatkii ne siel on mikä mihikii päi kallellaa ja länkällää. Yhtä tolppaa pysähtyit Vihavaise Ari ja Ketola Kauko oikei tutkimaa. Se ko ol olt liija lyhyt, nii mitäs muuta ko panniit siihe jatko ja se olkii kii navottu iha mahottoma hyväst. Sitä nää miehet kansa tuumasiit, et ei heil taija kellää olla vatupassii, ko kaikkii rakennuksii seinät näyttiit oleva heijä arkkitehtuuri mukasest mikä mihikii päi.

Mut mitä hänet. Näähä ne on niitä matkalisii suita vetämäs hymmyy, niiko karjalaisil on tapan, siel sitä itketää, nauretaa, lauletaa ja nautitaa. Mitä heist pienist epäkohist. Niisthä myö ei välitetä hittoikaa. Jokkaine taaplaa tyylillää ja onha tuo nähty et hätä keinot keksii. Jot tälviisii täl kertaa.

Terttu Ketola

Hyväst on kii navottu. Kauko Ketola ja Ari Vihavainen. Kuva Pia Ketola.

Hyväst pallaa. Kuva Pia Ketola.

”No, voi tätä ihmettä!” ajattelee Ari Vihavainen. Kuva Pia Ketola.

Evakkotie jatkoa Evakkolapset-kirjalle

Syksyllä 2006 Ajatus Kirjat julkaisi Evakkotie-nimisen kirjan, jonka ovat toimittaneet Anne Kuorsalo ja Iris Saloranta. Heiltä ilmestyi edellisenä vuonna Evakkolapset-kirja, jolle nyt ilmestynyt kirja on jatkoa.

Evakkotie kuvaa vuosien 1939 ja 1944 evakuointien tapahtumat ja taustat sekä sisältää evakkojen ja heidän läheistensä omia, henkilökohtaisia tarinoita. Niistä ei puutu jännitystä eikä dramatiikkaa, ei surua muttei myöskään ilonaiheita. Pitkä matka evakkotiellä kohti tuntematonta ja epävarmuus omasta ja läheisten tulevaisuudesta eivät unohdu matkalaisten mielistä koskaan.

Evakkomatkaa tehtiin junilla, autoilla, hevosilla ja jalan. Matkanteko saattoi kestää päivistä vuosiin, ja sen saattoi äkkiarvaamatta keskeyttää taivaalta saapunut kuolema, kuten kävi esimerkiksi Simolassa ja Elisenvaarassa. Monelle nämä kokemukset eivät ole antaneet rauhaa vielä tänäkään päivänä.

Kirjaan on poimittu yksi kuva Kurkijoeltakin. Monesti ennenkin olemme ihmetelleet ja kiitelleet Pekka Kyytisen taitoa ja tilannetajua: hän kuvasi ihmisiä töissään ja puuhissaan. Evakkolapset kirjan kuvassa on kuvateksti: ”Toinen lähtö evakkoon vuonna 1944. Tavaroita pakataan Kurkijoella. Valokuva: Pekka Kyytinen. Museovirasto.”

Kuvaan on vangittu kolmen sukupolven naiset: mummo, äiti ja noin 10-vuotias tyttö. Heillä on kaikilla omat askareensa. Mummo separoi maitoa, äiti pakkaa jotain ja tyttö asettelee lautasia muuttopuulaatikkoon. Kuva saattaa olla otettu Kyytisellä. Missä muussa talossa olisi tullut mieleen tuossa tilanteessa alkaa valokuvata? Kiitos Pekka Kyytisen meillä on tuollainenkin kuva.

”Muistelijoina evakkouden kokeneet tuntevat velvollisuudekseen kertoa kokemushistoriastaan jälkipolville. Lasten kokemusten vaikuttavuutta yhteiskuntakehitykseen ei ole tutkittu riittävästi. Evakkolapset ovat nähneet tämän puutteen.

Vaikka yli 60 vuoden takaisten kokemusten seurauksia on vaikea tutkia, ne ovat läsnä tässä ajassa. Vain jälkipolvia, historiaa ja tutkijoita varten nämä lapset eivät evakkotiestään halunneet kertoa. Vaikuttimena on myös tietoisuus siitä, että oman henkilöhistorian työstäminen on vapauttava ja hyvä mielen matka menneisyyteen.

On sanottu, että aivot ovat kuin pakastin, jonne säilötään asioita odottamaan käsittelyä. Evakkotielle jouduttaessa lapsilta puuttuivat vielä välineet käsitellä niin elämää mullistavaa ja ahdistusta synnyttävää asiaa kuin sota. Lasten oli pakko torjua tunteensa. Muistot odottivat mielen perukoilla vuoroaan vuosikymmenet. Nyt on tullut aika palata muistijäljille. On aika kertoa.” Muun muassa näin kirjoittavat Anne Kuorsalo ja Iris Saloranta Evakkolapset-kirjansa esipuheessa ”Pakastuneet muistot purkautuvat.

Raija Hjelm

Mummun posti

Luin juuri Turun Sanomista, kuinka posti tuhoaa 250 000 korttia vuodessa puutteellisen osoitteen takia.

Minun anoppini Laura Tampereelta (Kurkijokelaisen lukija) taitaa olla kuuluisa Mummu. Nimittäin äskettäin hän jäätiköllä kaatuessaan katkaisi reisiluunsa ja joutui sairaalahoitoon. Hänen pitäisi päästä tällä viikolla sieltä pois.

Poikani Eric lähetti hänelle ”get well” eli ”Parane pian” -kortin Kaliforniasta seuraavanlaisella osoitteella:

MUMMU
Väinämöisenkatu
Tampere
Finland

Ja kortti tuli perille, mikä oli kauniisti tehty postinkantajalta.

Urpo

Uutinen korttien tuhoamisesta kertoi lisäksi, että kaikille kirjeille ja paketeille yritetään löytää oikea paikka, mutta kortit jäävät ilmeisesti enemmän jakelijan hyvän tahdon varaan.

Uskomattomalta silti tuntuu, että pelkällä Mummulla ja kadunnimellä voisi löytyä juuri se oikea Mummu. Postille papukaijamerkkejä tuosta hyvästä.

Toimitus

SUDOKU 52

	3		6	1	4			
8		7						
	4				7	1		
6				5		9		7
1			4		2			5
2		3		7				8
		1	5				6	
						5		1
			1	4	9		8	

Kun Stalin kyydittiin joenpenkereelle

Kurkijoen Tervun hovin asukkaat tapasivat 62 vuoden jälkeen

Pöydän ympäriltä kuuluu naurua. Kaksi jo varttuneeseen ikään ehtinyttä miestä katsoo valokuvaa, jossa Stalinin patsas makaa kellallaan Tervujoen törmässä Kurkijoella luovutetussa Karjalassa.

Venäläiset olivat tuoneet Stalinin Tervun kartanoon eli hovin pihamaalle talvisodan aikana. Kun suomalaiset palasivat paikalle jatkosodan aikana, joutui patsas kyydityksi joen penkalle. Samassa rytäkässä sen yläruumis lienee humpsahtanut jokeen.

”Se oli päätön patsas. Me tilan pojat moukaroimme Stalinista irti kaiken, minkä saimme”, Sakari Karsila, 73, naurahtaa.

”Minä näin Tervun Stalinin aina ilman päätä”, Viktor Heistonen, 78, jatkaa.

Karsila on Tervun hovin tilanhoitajan poika ja syntyperäinen kurkijokelainen. Miesten tiet kohtasivat,kun tilalle tuotiin kaksi inkeriläistä perhettä työvoimaksi.

Ajasta on muistona enää valokuva vuodelta 1944, jossa Viktor ja Sakari istuvat nuorina poikina hevosten selässä. ”Silloin oli menossa rukiin leikkuu”, Heistonen muistaa.

Inkeriläiset evakuoitiin 1943

Jatkosodan puhjettua (Kurkijokelaisen toimituksen korjaus: ei puhjettua, vaan päättyessä) miesten tiet erkanivat. Nyt he ovat 62 vuoden jälkeen ensimmäistä kertaa saman pöydän ääressä paluumuuttaja Heistosen kotona Salossa. Stalinin kyyditys jokeen saa hymyn molempien huulille.

”Niin monta kertaa olen näitä kuvia katsellut ja muistanut Sakarin nimen. En olisi uskonut, että saan hänen kanssaan vielä puhella”, Heistonen kiittelee.

Heistosen perhe on kotoisin Kolatsan kylästä Pietarin eteläpuolelta. Saksan armeija evakuoi seudun inkeriläiskylät syksyllä 1943, vähän ennen kuin saksalaiset joutuivat vetäytymään alueelta ja lopettamaan Leningradin piirityksen.

Inkeriläiset vietiin ensin junalla Tallinnaan ja sitten laivalla Turkuun. Suomessa Heistosen kahdeksanhenkinen perhe päätyi Salon, Perniön ja Kirkkonummen kautta Tervun hoviin.

”Muistan hyvin, miten isäsi kääri näppärästi kessusätkän, vaikka sirkkeli oli vienyt sormet. Sitten hän jakoi työt. Paljon ei puhuttu, enempi tehtiin töitä”, Heistonen kuvaa.

Evakkoon karjan kanssa

Lähtö tuli kesällä 1944, kun rintama petti kannaksella.

”Meillä oli kylän ainoa puhelin. Kun rytinä alkoi, puhelin soi”, Karsila muistaa.

Puhelimesta ei tullut lähtökäskyä tilan väelle vaan kartanon toisessa päädyssä riianneille upseereille.

”Meillä oli kymmenen kaunista naista komennettuna Klaus Kurjesta Helsingistä työvoimaksi. Kun upseerit saivat tietää siitä, he tulivat upseeriviinojen ja rapujen kanssa pitämään pirskeitä. Heille tuli aika kova kiire”, Karsila nauraa.

Tervussa asuneita lapsia ja vanhuksia evakuoitiin Parikkalaan juhannuksena 1944. Syyskuussa lähtivät loputkin. Heistonen ajoi isänsä ja muun työväen kanssa hovin karjan ja hevoset Isoonkyröön asti Suomeen. Siat ammuttiin.

Lopulta karja sijoitettiin Ilmajoen kappalaisen navettaan. 1946 eläimet myytiin, kun Kurkijoen kunnan toiminnot lopetettiin.

Heistoset palautettiin

Valvontakomission upseerit käskivät Heistosen perheen palaamaan Venäjälle (toim. korj.: Neuvostoliittoon). Heille luvattiin pääsy kotikyläänsä, sen sijasta he löysivät itsensä Valdaista Keski-Venäjältä.

”Meidät petettiin”, Heistonen sanoo nyt. Perhe kuitenkin välttyi Siperialta.

Varsinaisen työuransa Viktor Heistonen teki hitsarina Virossa. Karsila puolestaan opiskeli insinööriksi ja työskenteli pitkään muun muassa Nokian kaapelitehtaalla ja Sitrassa. Eläkepäiviään hän viettää Helsingissä. Heistonen tuli jälleen Suomeen kolme vuotta sitten. Tällä kertaa pysyvästi inkeriläisenä paluumuuttajana.

”Sain odottaa pääsyä Suomeen kahdeksan vuotta. Mutta kyllä nyt asiat ovatkin hyvin. Katsokaa nyt tätä asuntoa, millaisena herrana saan Suomessa asua!” Heistonen huudahtaa ja esittelee tavallista suomalaista kerrostalokaksiota.

Mika Parkkonen
Helsingin Sanomat

Artikkeli on julkaistu Helsingin Sanomissa 6.12.2006.

Sakari Karsila (vas.) ja Viktor Heistonen tutkivat Tervun kartanossa Kurkijoella 1940-luvulla otettuja kuvia. Kuva Antti Johansson / Helsingin Sanomat.

Kunnan tilasta kolhoosiksi

** Tervun hovi oli Kurkijoen kunnan omistama suuri maatila, jossa toimivat kunnalliskoti ja lastenkoti.*
** Tilan pinta-ala oli 1 500 hehtaaria, josta viljeltyä oli sata.*
** Tervussa oli 60 lehmän navetta, 12 hevosen talli ja iso sikala.*
** Vesi rakennuksiin tuli paineella. Navetta oli varustettu automaattisilla juomakupeilla.*
** Tilan käyttövoimana toimi höyrykone, joka pyöritti halkaisu- ja katkaisusirkkeleitä, pärehöylää ja kotitarvemyllyä.*
** Sähkö valoja varten tuli kylästä suuremmalta myllyltä.*
** Hovin tuotteilla ruokittiin kunnalliskoti ja lastenkoti.*
** Tervun kunnalliskodissa oli oma sairaala sekä mielisairaala mielenterveyspotilaille.*
** Sodan jälkeen Tervun hovin mailla oli kolhoosi aina 1990-luvulle asti.*

Toivotamme kaikille sukulaisille, ystäville ja tuttaville

Onnellista Uutta Vuotta 2007

Kurkijokelaiset

Suvun vanhin Eino Ahokas, Mikrilä Nro 1 – Loimaa
* * * * * * * *
Tauno Hurskainen, Otsanlahti – Turenki
* * * * * * * *
Hanna ja Eero Kosonen, Loimaa ja Elisenvaara – Loimaa
* * * * * * * *

Kurki-Säätiö 10-vuotishistoriikkia, osa 4

Kesällä 2006 julkaistiin Kurkijoki-Säätiön 60-vuotishistoriikki, joka käsittelee Säätiön viimeisintä kymmentä toimintavuotta. Myös edellisiä 30-, 40- ja 50-vuotishistoriikkeja on ollut myynnissä. Vuosien 1956 ja 1957 Kurkijokelaisista on löytynyt Juho Toiviaisen kirjoittama Säätiön 10-vuotishistoriikki, jossa kerrotaan Säätiön alkuajoista. Julkaisemme sen nyt uudelleen "jatkokertomuksena".

Kurkijoen pitäjähistoria

Kurkijoen pitäjähistorian aikaansaaminen juontaa alkunsa jo 20-30 vuosilukujen taitteeseen, jolloin siitä on tehty aloite kunnanvaltuustossa ja jonka tuloksena myöhemmin on nimetty se historiatoimikunta, jonka aloitteesta on kuvateoksen aineistokeruu suoritettu. Aloitteen pitäjähistorian aikaansaamiseksi teki Pekka Kiiski, joka niihin aikoihin toimi kunnanvaltuuston jäsenenä. Hän on myöskin toiminut koko ajan toimikunnan puheenjohtajana.

Historiatoimikunnalle antoi kunta aikoinaan määrärahan ja on sitä kartuttanut lahjoituksella myös Karjalan Valo Oy. Hankkeen rahoitus on jäänyt kokonaisuudessaan Kurki-Säätiön hoidettavaksi sen jälkeen kun kunnan toiminta oli lakannut, myös hoitokunnan kohdalla v. 1948.

Historiatoimikunnan puheenjohtaja oli kääntynyt Karjalan historiallisen toimiston sekä Paikallishistoriallisen toimiston puoleen saadakseen ohjeita historiatutkimuksen suorittamisesta sekä työn kaikenpuolisesta järjestämisestä. Asianomaiselta taholta olikin ehdotettu, että tutkimus ja aineiston kokoamistyö olisi paras suorittaa koko Kurkijoen kihlakuntaa käsittävänä ja mahdollisesti kirjoitustyökin aina kunnallisen itsehallinnon alkuaikoihin v. 1865 asti.

Kun Jaakkima, Lumivaara ja Hiitola oli yhtynyt tähän ehdotukseen ja valinnut edustajansa yhteiseen toimikuntaan, valitsi säätiön valtuuskunta vuosikokouksessaan 27.3.1949 toimikunnan, Pekka Kiiski, Juho Tukia ja Juho Toiviainen, antaen toimikunnalle samalla täydet valtuudet saattaa tutkimustyö aineiston kokoamiseksi mahdollisimman nopeasti käyntiin ja muutenkin saamaan historiahanke toteutetuksi.

Kun ne moninaiset vaiheet, jotka liittyvät historian tutkimis- ja kirjoitustyöhön eivät suoranaisesti kuulu säätiömme historiikkiin, ja kun varsinainen painatustyö siirtyy vuoteen 1957, tullaan asiasta historian ilmestymisen yhteydessä saamaan selostus. Tulkoon kumminkin mainituksi, että kun historian viimeisimmän jakson v. 1865 – nykypäiviin aineiston kokoaminen ja kirjoittaminen tuli ajankohtaiseksi, nimesi säätiön valtuuskunta kokouksessaan 26.3.1954 historiatoimikuntaan vielä kaksi jäsentä, J. Hämäläisen ja Kaapro Huittisen, joiden tehtäväksi jäi viimeisimmän ajanjakson tutkimis- ja kirjoitustyön valvominen ja toteuttaminen. Kaapro Huittisen aloitteesta tehtiin sopimus kenraali V. H. Vainion kanssa k.o. työn suorituksesta.

Kurkijoen kihlakuntaa ja Kurkijoen pitäjääkin käsittävä historia ilmestyy aikanaan. Siitä on takeena Kurki-, Hiisi-, Jaama- ja Lumisäätiöiden yhteistyö. Historian tutkimistyö on siksi kallista työtä, jotta yhden pitäjän puitteissa suoritettuna se olisi saattanut käydä ylivoimaiseksi, mutta nyt on taloudellinen pohja varmistettu.

Kun historia on ilmestynyt, on kurkijokelaisilla, varsinkin nuoremmalla polvella tilaisuus osoittaa hankkimalla kirja jokaiseen kotiin, että he pitävät arvossa esi-isien työtä ja rakentavat sille pohjalle, mikä ulottuu kauas vuosisatojen taa ja aikaansai aikoinaan sen, että Kurkijoki oli kulttuuripitäjä joka suhteessa.

Karjalan Liitto

Kurki-Säätiö on liittynyt Karjalan Liittoon jäseneksi v. 1948 ja on säätiö ollut edustettuna kaikissa liiton kokouksissa, sekä tukenut v. 1951 alkaen liiton työtä pienellä vuotuisella määrärahalla.

Kurkijoen kansallispuku

Kurkijoen Särkijärveltä syntyisin oleva käsityönopettaja Vappu Kiiski oli omasta aloitteestaan ryhtynyt ottamaan selvää olisiko mahdollisuutta oman Kurkijoen puvun, ainakin naisille, luomiseksi. Kansallismuseosta saamiensa mallien, sekä asiantuntijain avustuksella olikin pukuasia jo 1949 kehittynyt niin pitkälle, että kokouksessaan 21.7.1949 päätti säätiön hallitus korvata pienellä summalla Vappu Kiiskille hänen työnsä puvun aikaansaamiseksi.

Ja ensimmäinen Kurkijoen naisen kansallispuku erilaisine päähineineen esiteltiin Alastarolla 1950 pidetyillä Kurkijoen pitäjäjuhlilla ja sai se hyvän vastaanoton. Puku on jo levinnyt satalukuisena kurkijokelaisten naisten keskuuteen, mutta vieläkin useamman yllä näkisi mielellään tämän sommittelultaan ja tekotavaltaan kauniin puvun.

Kurkijoen pitäjäviiri

V. 1955 pyysi säätiön asiamies J. Toiviainen taiteilija Kustaa Häyryä tekemään ehdotuksen erikoista Kurkijoen tunnuksin varustettua pienoislippua varten. Lipun luonnos oli nähtävänä hallituksen kokouksessa heinäkuussa, jossa siihen esitettiin lisäyksiä. jotka osottaisivat, että Kurkijoki oli ennenmuuta maatalouspitäjä. Sen lisäksi esitettiin pitäjän rajojen merkitsemistä lippuun.

Luonnos esitettiin valtuuskunnaan kokouksessa lokakuussa, jossa aihe pienin lisäyksin hyväksyttiin. Näitä Kurkijoen tunnuksia tilattiin pienempi erä, mikä vuoden sisällä myytiin loppuun. Tätä kaunista ja erittäinkin lahjaksi sopivaa lippua tullaan varaamaan haluaville.

Karjalaan jääneiden vainajien muisto

Kun vuoden 1952 alussa pääasiassa maisteri Korven-Korpisen aloitteesta alettiin nyky-Suomen kirkkopuistoihin pystyttää muistomerkkejä Karjalaan jääneiden vainajille, teki Kurki-Säätiö periaatepäätöksen, että se tukee tätä toimenpidettä taloudellisesti niiden seurakuntien alueilla, mitkä ovat kurkijokelaisten pääsijoitusaluetta.

Tähän mennessä on seuraavien muistomerkkien hankinnassa annettu pieni avustus: Loimaa 1952, Ylänne 1952, Oripää 1953, Mellilä 1954 ja Alastaro 1955.

Kurkijoen Piiska

Niistä urheiluseuroista, mitkä aikoinaan toimivat Kurkijoella joko nuorisoseurojen eli työväenyhdistysten alaosastoina tahi erillisinä yhdistyksinä, kuolivat kaikki pakkosiirron jälkeen luonnoolisesti siitä syystä, kun niiden jäsenistö ja johtohenkilöt hajaantuivat niin laajalle, että yhteyden pito ja toiminnan järjestäminen kävi mahdottomaksi. Kurkijoen Piiska, "lopotissa" toiminut kunniakkaat perinteet omaava voimistelu- ja urheiluseura oli ainoa, mikä sinnikkäästi yritti toimia Pöytyän seuduilla, jonne osa entisen kirkonkylän ympäristöseudun urheilunharrastajia oli siirtynyt.

Seura kääntyi säätiön puoleen saadakseen tukea toiminnalleen, ja vaikka käsitettiinkin, että yksinäisen karjalaisen urheiluseuran toiminta toisten järjestyneiden seurojen keskuudessa on pidemmän päälle mahdotonta, koetettiin seuraa avustaa. Avustusta annettiin palkintojen hankkimiseen ja muuhun toimintaan viiden vuoden aikana, kunnes v. 1954 todettiin seuran toiminta loppuneeksi, ja niin oli kunniakas urheiluseura Kurkijoen Piiska siirtynyt historiaan toistaiseksi.

Opintolainat

Edelläolevissa luvuissa on käsitelty pääasiassa säätiön kasvua ja kehitystä sekä niitä puolia säätiön toiminnassa, joilla on pyritty tukemaan henkistä ja taloudellista toimintaa laajemmissa puitteissa huomioonottaen koko entisen Kurkijoen väestön yhteishengen ja perinteiden vaalimispyrkimykset. Seuraavassa on lyhyt yhteenveto siitä, mitä on voitu tehdä kodeista elämäntehtäväänsä varten koulutettavien nuorten kohdalla opintolainakysymyksessä.

Kun säätiön toiminta alkoi tulla tunnetuksi, alkoi ilmestyä myös lainojen hakijoita mitä erilaisimpiin tarkoituksiin, rakennuslainoista – irtaimiston ostolainoihin, jopa kodinperustamislainoihin saakka. Että tämäntapaisia lainanhakijoita ilmestyi, oli täysin ymmärrettävissä, sillä harvapa lienee selvinnyt eteenpäin rakennus- ja irtaimistolainojen turvin, joita valtion varoista myönnettiin. Säätiön oli kumminkin pakko hylätä muut anomukset ja keskittyä vain opintolainojen ja myöhemmin avustusten jakoon opiskelijoille, sillä laajempi lainaustoiminta olisi vaatinut satojen miljoonien pääomat.

Aikaisemmin on mainittu, että lainaustoiminta tosin hyvin rajoitetusti alkoi jo 1947, siis Säätiön ensimmäisen toimivuoden lopussa. Vuoden 1956 loppuun mennessä oli myönnetty kaikkiaan 48 lainaa yhteissummaltaan yli 2.4 milj. mk. Lainoista perittiin v. 1951 saakka korkoa 4,5 % vuodessa. V. 1952 lukien on lainauskorko ollut 6 %, ja senjälkeen kun lainansaaja on valmistunut tehtäväänsä, on korko nostettu 8 %, ja laina peritty pois kahden vuoden kuluessa.

Muutamaa poikkeusta lukuunottamatta ovat lainansaajat hoitaneet korkojen suoritukset sekä lainanlyhennytkset kiitettävästi, tahi jos vaikeuksia on esiintynyt, kääntyneet säätiön hallituksen puoleen lainansa järjestelyä varten. Pienin myönnetty laina on ollut 20 000 mk ja vuoteen 1956 saakka on suurin yhdelle lainaajalle myönnetty summa ollut 70 000 mk.

Syyskokouksessaan lokakuussa 1956 teki valtuuskunta päätöksen, että rahan arvon huonontuessa voidaan lainan enimmäismäärä nostaa mk 100 000, ja päättäen samalla että opintolainojen yhteissumma saa noista enintään 2 milj. mk. Kurki-Säätiö ei voinut opintolainoja myöntää suuremmissa erissä, eikä myöskään laajentaa lainaustoimintaa, sillä jo tähän olisi menty, olisi säätiön tuotto pienentynyt niin, jotta opintoavustusten jako olisi käynyt mahdottomaksi.

On ollut tarkoituksenmukaisempaa sijoittaa varat tuottavasti ja käyttää näin saatu tuotto suoranaisina avustuksina, sillä on paljon edullisempi saada vaikka pienempikin suoranainen avustus opintojen tukemiseksi kuin laina, joka on takaisinmaksettava. Tähän päämäärään on säätiön toiminnassa pyritty.

Opintoavustukset

Varsinaisten opintoavustusten jakoon, kuten aikaisemmin on mainittukin, päästiin vasta v. 1951, jolloin jaettiin kaikkiaan yhdeksälletoista hakijalle yht. 190 000 mk. Tästä lähtien avustusten jaossa noudatettiin semmoista menetelmää, että menoarvioon opintoavustuksiin varattu summa on jaettu kaksi kertaa vuodessa pidetyssä valtuuskunnan kokouksessa, joihin hallitus on tehnyt jakoehdotuksen perusteluineen ja selvityksineen.

Menetelmä osottautui tarkoituksenmukaiseksi sekä nopeaksi. Vuoden 1956 loppuun mennessä on jaettu kaikkiaan avustuksina 295 erässä 3 milj. mk 261 hakijalle. Keskimääräinen avustus hakijaa kohti on ollut vähän yli 15 000 mi, yhteisötkin mukaan luettuna. On mahdollista, että uusi vuosikymmen antaa tilaisuuden koroittaa vuotuisia avustussummia pääomien karttuessa. Eri vuosina on avustuksia jaettu seuraavasti:

V. 1951 190 000 mk, v. 1952 387 500 mk, v. 1953 642 500 mk, v. 1954 765 000 mk, v. 1955 555 000 mk ja v. 1956 472 000 mk.

Vuosina 1955-56 on jakosumma ollut pienempi, kun mihin se v. 1954 kohosi, mutta näinä vuosina tapahtuneet sijoitukset tulevat lähivuosina kohottamaan säätiön tuottoa ja sitä tietä myöskin jaettavia avustuksia hyvinkin huomattavasti.

Säätiön kortistossa on ensimmäisen kymmenvuotiskauden loppuessa 260 nimeä, joille on avustusta tahi lainaa myönnetty. Loppututkintoja on suoritettu kaikkiaan 52 jakautuen nämä seuraavasti: Kansakoulunopettajia 10, dipl. insinöörejä 6, tekn. oppilaita loppututkinnon suor. (ins. tahi tekn.) 8, kandidaatteja eri tiedekunnista 8, kauppakoulu eli kauppaopiston tahi kauppakorkeakoulututkinnon suorittaneita 7, rak.mestareita 4, sairaanhoitajia 3, lääkäreitä 2, upseereita 2, sanomalehtimiehiä 1, arkkitehtejä 3 j.n.e.

Kaikissa korkeakouluissa on kurkijokelaisia opiskelijoita runsaasti. Ilahduttavaa on myöskin se, että säätiö on voinut tukea lähes sataa käytännön alojen opintien kulkijaa, ja tähän olisi pyrittävä myöskin kotien taholta nuorten koulutus suuntaamaan.

Historiatoimikunta kuvattuna vuonna 1948. Kuva on Juho Toiviaisen kokoelmasta.

Onerva Puro:

Hyvästi koti ja leikkikalliot

Osa 2

Erilaisia yöpymispaikkoja

Eräs yöpymispaikka oli kahden edellisessä osassa kerrotun paikan välimuoto. Maantien oikealla puolella, korkealla mäellä seisoi komea maalaistalo. Hirsistä rakennettu, punamullalla maalattu. Pihtipielet valkoiset. Kaksi sisäänkäyntiä moniruutuisine ikkunoineen ja kukkineen kruunasivat koko komeuden. Talo oli yhtä pitkä kuin pulaajan juna. Vähän kauempana pihapiiriä ympäröi piikkilanka-aita. Lieneekö ollut lypsytarha vai hevosten jaloittelualue.

Hyvin hoidetut pellot talon ympärillä ulottuivat aina tien vasemmalla puolella alhaalla, syvässä uomassaan virtaavaan jokeen asti.

Kun sen päivän patikoinnin pituus tuntui jo kyllin riittävältä, Eini päätti suunnistaa taloon. Pihatanteressa näkyvä eniten tallattu polku osoitti, mikä rappu kuului arkikäyttöön.

Ei Eini ehtinyt sisälle asti, kun ulko-ovelle ilmestyi pyylevän sorttinen emäntä. Hän nykäisi kätensä lanteilleen, ele kuvasi hyvin tilannetta, monessakin mielessä. Naamataulu kuvasi paremminkin petolinnun pakoputkipuolta. Tietty puhina oli aistittavissa, ei kuultavissa. ”Kai se on sitten pakko” -lause vilahteli siellä puhinan joukossa.

”Hyvää päivää. Emäntä varmaan arvaakin asiamme. Olisimme kovasti kiitollisia, jos saisimme teiltä yösijan ensi yöksi. Olemme jo aika väsyneitä tämän päivän taivalluksesta.”

Armopalaa odottaen, mutta vielä siinäkin vaiheessa oman arvonsa tuntien, Eini jäi odottamaan vastausta. Vastaus vähän kesti. Emännältä olivat vissiinkin kasvovoimistelut jääneet aamulla suorittamatta. Hän päätti sen homman hoitaa nyt, ettei jää rästiin. Suu nyki melkein poskelta toiselle. Nenän yläpuolelle muodostui vaakasuorien poimujen väliin kaksi syvää pitkittäispoimua. Ne kuvasivat kovaa ajatustyötä vaativaa tilannetta. Silmät mittailivat valtaisaa lehmälaumaa ja reissussa rähjääntynyttä muuta porukkaa.

”Hmmmm… niin kai ja meinaatte tuoda tuon mahdottoman lehmälaumankin, vai?”

”No mihin me ne muuallekaan pistetään? Siinä se meidän omaisuus sitten onkin”, huomautti Eini.

”Kai se lupa on sitten pakko antaa, muuten siitä kuulee kyläläisiltä koko loppuikänsä. Laittakaa ne lehmänkantturat tuohon aitaukseen. Navetan vintiltä saatte hakea pari kahmallollista kuivaa heinää eteen. Itse voitte nukkua keittiön lattialla mattojen päällä, jos se kelpaa. Parempaa paikkaa minä en tarjoa”, runoili emäntä, itseensä tyytyväinen ilme kasvoillaan.

”Kyllä se meille kelpaa. Onhan se paljon parempi kuin paljaan taivaan alla. Kiitoksia vain oikein paljon.” Pikainen laskutoimitus osoitti, että kolme kortta päänuppia kohti taitavat lehmät saada. Asiaahan se oli sekin, ja tuo matami tunsi tehneensä velvollisuutensa kärsiviä lähimmäisiään kohtaan. Taivasosuus tuli kai sillä tienattua.

Eini mittaili silmillään aitauksen kokoa: ”Taitavat ne juuri ja juuri mahtua sinne kaikki makuulle. Lepo on niin tärkeää.”

Lisää yllätyksiä

Lypsyn ja maidon separoinnin jälkeen tuli taas yksi armopala lisää: maitoastiat sai pestä kaivolla. Kylmällä vedellä. Hyvä kun edes sillä! Pihanurmikolla pistelimme poskeen ruislimppua voin kanssa ja sitä tuoretta, juuri lypsettyä maitoa. Menuu ei pitänyt muuta sisällään. Olimme valmiit kellahtamaan sinne mattojen päälle keittiön lattialle. Siihen sai kuukahtaa vasta sitten, kun talonväki ensin häipyi makuuhuoneisiinsa.

”Kai se lupa on sitten pakko antaa, muuten siitä kuulee kyläläisiltä koko loppuikänsä.”

Einiä jurppi kerjäläisenä olo: ”Kun vielä joskus olisi oma koti, vaikka vain koirankopin kokoinen. Se tuntuisi ihan palatsilta. Jos sitä asiaa oikein tarkemmin ajattelee, ei se kyllä helppoa ole noillekaan, jotka noin vasten tahtoaan luovuttavat keittiönsä lattiaa vieraitten, kutsumattomien ihmisten käyttöön.”

Jokainen kaivoi rahasäkistä oman kalleimman omaisuutensa tyynykseen siihen lattialle kellahtaessaan. Kaikki toiset olivat unessa saman tien, Eini valvoi. Hänellä särki päätä.

Valotuikun sammuttua ja yön hiljaisuuden vähitellen laskeutuessa suuren keittiön hämärään alkoi tapahtua outoja asioita. Sellaiseen ei oltu kotona totuttu. Vähän väliä katosta tuntui tippuvan roskia päälle. Ihmeellisintä oli se, että ne roskat lähtivät juoksemaan. Ilmiselvästi juoksijat kuuluivat sen maalaistalon pieneläinkantaan. Torakkalaumalla alkoi silloin ruokatunti. Olikohan siinä yksi syy emännän penseyteen? Jospa hän ei olisi halunnut meille näyttää, ”mitä kaikkea hän omistaa”.

Surkea yöpymispaikka jäi meille jokaiselle mieleen koko loppuiäksi. Kukaan ei nukkunut kunnolla. Eikä se aamukaan mennyt ihan kaikkien nuottien mukaan. Sekin toi mukanaan yllätyksiä.

Valvottu yö ja päänkivistys takanaan Eini lähti aamun sarastaessa käppäilemään pihalle, nuuhkimaan aamuilmaa ja havainnoimaan tulevan päivän patikkasäätä.

Lehmälauma makasi tyytyväisenä lähes kylki kyljessä. Mikäpäs siinä. ”Keräilen tässä joutessani lypsyastiat ja vien valmiiksi tuonne aitauksen viereen”, ajatteli Eini. Päästään sitten taas ajoissa mittaamaan maantietä. Samassa hän teki varsinaisen havainnon sen talon osalta: kermatonkka oli lähtenyt kävelemään yön aikana! Kurkijoella oli tonkkakin ilman jalkoja. Nyt sekin oli saanut kävelytartunnan.

Einin sisu kihahti. Jos siellä pihassa olisi sattunut liikkumaan joku talonväestä tai kuka tahansa outo ihminen, olisi lypsyjakkarasta tullut lähtemätön jälki takalistoon. Ja luuvitosesta silmään. Voi perkele sentään, millainen voi tämä maailma olla… Eipäs älynneet kaikkea loppua omaisuutta vielä ottaa. Sianlihaan ja jauhojakin olisi vielä ollut tarjolla. Varmaa ainakin on: eivät nämäkään ahneet taivasta peri. Ja jos helvetissä satutaan tapaamaan, varmasti survaisen kekäleellä persuksiin! Ja varmuuden vuoksi koko tämän kylän väkeä. Mistä sen tietää, kuka sen tonkan vei?

Anna, Iida ja Laina tulivat käsiään venytellen ja haukotellen pihalle kovin nuutuneet ilmeet kasvoillaan. Piristyivät kyllä oitis, kun Eini sähisi:

”Saamarin rosvot! Ovat vieneet meijän kermat yöllä. Viis siintä kermasta, oisha siintä muutama kilo voita tult. Sitä tonkkaa myö ois tosissaa tarvittu. Mistää myö ei uutta saaha. Nyt pittää separoijjessa laskii kurrit moaha. Tällasena pula-aikan sillekii ois ottajii vaikk kui, ku ihmisill on nälkä. Mutt, tove perrää, nythä mie vast älysin, siltähä sitä männöö, kellä jottai on olemista.”

”Onneks nuo kassit olliit peäalasena, muuteha ne ois vieneet rahat ja pankkikirjat ja kaikk tärkiit paperitkii”, supisi Iida.

Äiti hieroi ohimoitaan, päätä särki ja oli muutenkin tukala olo. Mitään lääkettä ei ollut ja ainakaan tästä talosta ei enää kerjättäisi mitään. Niin hän päätti.

Hyvästit torakkatalolle

Niin nopeasti kuin suinkin tehtiin aamuaskareet. Jokainen halusi kiireen vilkkaa saada troikan taas taipaleelle.

Lapsen avoimuudella minä onnistuin kajauttamaan ilmoille ainakin sen päivän parhaan lauseen. Huusin suureen ääneen kauempana olevalle äidille:

”Äitiiiii – onks rahasäkki jo mukana kuormassa?”

”On, on, kyllä rahasäkki jo on kuormassa! Paljon kiitoksia vaan talonväelle ja kaikkea hyvää jatkossa”, Eini huikkasi rappusilla olijoille. Hiljaa itsekseen hampaittensa raosta mutisi: ”Kyllä sekin päivä vielä taitaa tulla, jotta Isossa Kirjassa mainitaan jotain evakoitten kermatonkasta! Vai onko parempiosaisilla siihenkin eri luvut?”

”Puistelkaa vaatteista viimisetkii torakat pois, jottei viijä heijä pienii suojattiloita”, kehotti Eini.

Ilokseen Eini huomasi myös pitkiksi venähtäneet naamataulut talonsa vartijoilla. Emännänkin suuvärkki oli loksahtanut alas kuin pajatson kuppi. Rahasäkki teki tehtävänsä. Ajatteli varmaan: ”Niillä mierolaisilla taisi olla rahaa mukanaan oikein säkkikaupalla, eihän se pentu muuten olisi noin kysynyt!!”

”Puistelkaa vaatteista viimisetkii torakat pois, jottei viijä heijä pienii suojattiloita”, kehotti Eini. Ja taas karavaani kulki…

Inventaario yöpymispaikoista

Suttuisen, pienen sinikantisen vihkon lehdillä ovat säilyneet seuraavat muistiinpanot yöpymispaikoista:

Sokero, Haapavaara, kiitettävä.

Sonni, Lamminsalo, kiitettävä.

Parikkala, Särkisalmi ja Simpele. Näissä kaikissa kävimme, koska ne olivat sukulaistemme asuinpaikkoja. Järjestys on jäänyt vihkoon merkitsemättä. Se on jäänyt mieleen, että Simpeleellä yövyimme kaksi yötä Einin tädin, Alina Kerosen luona. Karja sai olla laitumella se kuuluisan piiskuupetäjän vieressä olevalla laitumella.

Seuraavia yöpymispaikkoja olivat:

Rönkkönen, Oravaniemi.

Kaljunen, Kaljusenkylä.

Hinkkanen, Peruspohja.

Särkilahden koulu.

Taavitsainen, Piojärvi.

Ilmari Mikkonen, Salokangas.

Ilmari Mikkonen, Taipale.

Hämäläinen, Hintsakka.

Lohikosken saha, kiitettävä.

Kaipolan koulu, Lohikoski, kiitettävä.

Luostarinen, Rantasalmi, kiitettävä.

Parkumäki, junassa.

Jyväskylä, junassa.

Haapamäki, junassa.

Seinäjoki, junassa.

Ilmajoki, junassa.

Ilmajoki, Köykkä.

Junakyyti maistui mannalta niitten uuvuttavien kävelyitten rinnalla. Oikeastaan voi sanoa, että siellä tapahtui vaikka mitä. Välillä meille muodostui oikein kotoisa tunnelma.

Vielä ei kuitenkaan oltu junassa. Täysin turhiakin kiemuroita tuli tehtyä paljonkin. Vasta myöhemmin huomasimme kartasta kulkeneemme niitten sukulaiskäyntien takia yhden järven ympäri lenkin. Kun lenkki oli kierrettynä, huomasimme seisovamme samassa tienristeyksessä, jossa jo kerran aikaisemmin olimme olleet. Aikataulussa kyllä oli varaa, eihän me tiedetty, mihin me oikein olimme matkalla.

Se siksakki tietenkin tuntui itsekunkin lonkkanivelissä, mutta menipähän muun taivalluksen piikkiin sekin. Kaikki oli niin yhdentekevää, kunhan jossain oltiin, muualla kuin ihmisten riesana. Ja sylkykuppina. Se tunne seurasi meitä kuin meren mainingit, aina sen mukaan, miten meitä missäkin paikassa kohdeltiin. Maantie oli sentään kaikille yhteinen, sitä sai kulkea keneltäkään lupaa kysymättä.

Tässä vaiheessa eivät enää radiossa soineet Porilaisten Marssit rintamiltakaan jonkun ison valtauksen merkiksi. Nyt painuttiin takapakkia että pöheikkö pölisi, sekä sotilaat että me muu rupusakki. Siihen joukkoon meidät kaikki oli luokiteltu. Alimpaan kastiin. Puoli miljoonaa ihmistä.

Ei se matkanteko, ainakaan koko aikaa, mitään ykstotista tallukkaanheittoa toisen eteen ollut. Ijäksen Anna rakastua retkahti oikein ikäneidon koko käyttämättä jääneellä kapasiteetillaan. Joku sotatehtäviin yli-ikäinen miehen pöksyjä kantava vt. virkamies sattui luomaan pitkänpuoleisen katseen Annaa kohti. Lieneekö katseen vanginnut kasvonpiirteet vai Annan luonnonväärät sääret!

Ei se muuta tarvinnut. Annan lemmentaivaalla alkoivat Amorinnuolet sinkoilla. Kaiketi aika yksipuolisesti, koska ”seriffi” ei mitään kosintamenoja ainakaan järjestänyt. Anna olisi ollut valmis jäämään heti paikalla Laitaatsiltaan sen talouden potatin keittäjäksi. Ja meillä toisilla oli tietenkin hauskaa Annan kustannuksella. Ikivanha karjalainen sanontahan kuuluu: ”Ilo pintaa, vaikk syvän märkänis!”

Eskon puumerkki

Pienen kyläyhdistyksen suuri voimainkoitos

Wirtsanojasta Virttaaseen

Tervan, hiekan ja veden kylä

Virttaan seudun kyläyhdistyksen perinnepiiri alkoi kokoontua vuonna 2001. He päättivät kirjoittaa kirjan kotikylästään muistoksi jälkipolville niin kauan, kuin vielä muistavat jotain vanhoista asioista. Asiantuntijana on häärännyt Sirkka Lindell, joka on toimittanut jutut ja taittanut sivut.

Kirjan Wirtsanojasta Virttaaseen on julkaissut siis Virttaan seudun kyläyhdistyksen perinnepiiri Alastarolta. Kirjan kustannusasioista on vastannut loimaalainen Kustannus HD. Kirjan toteuttamista ovat tukeneet Varsinais-Suomen Kulttuurirahaston Lyyli ja Kalle Vihannon rahasto, Alastaron kunnan sivistyslautakunta, Nordea Alastaro, Alastaron Osuuspankki ja Tattinen & Kivistö Yhtymä Virttaalta.

Virttaasta ovat kirjoittaneet Pirjo Heilala, Paavo Lankinen, Sylvi Maanpää (s. Haapanen), Marjatta Markula, Elsa Mäentaus, Katri Passila, Unto Perämäki, Aarno Salonen, Leena Salonen, Tuovi Siili, Raimo Sillanpää, Eino Toivonen ja toim. Sirkka Lindell. Kirja pitää sisällään tarinoita, henkilöitä ja paikallishistoriaa, Alastaron Virttaan kylän elämänmenoa ja kasvua tervan ja hiekan Wirdzanoijabystä veden, moottoriradan ja luontoreittien Virttaaksi.

Kirjassa on runsas mustavalkokuvitus. Wirtsanojasta Virttaaseen pitää sisällään myös sanontoja ja runoja. Vanha virttaalainen sanonta kuuluu: ”Virttaan kylä on maailman paras paikka asua.” Kirjassa on 210 sivua.

Kirjan kirjoittajien joukossa on kurkijokelaisjuurisia henkilöitä, koska Alastaro ja Virttaa ovat kurkijokelaisten sijoituspaikkoja. Myös muutamista evakoista kirjassa kerrotaan. Esimerkiksi kappaleessa ”Hevosmies ja ujo tyttö Kurkijoelta” kerrotaan Juho ja Selma Siilin (s. Heinonen) elämäntarinaa. Selma oli kotoisin Marianvaarasta.

Mustosen Jussista, joka oli alun perin kotoisin Kurkijoen Räihävaarasta, kerrotaan, että hän oli Siilin Jussin kaveri ja moninkertainen kauppalanko. Mustosen Jussille oli tyypillistä, ettei hän koskaan sanonut r-kirjainta. Hän kertoi tarpeensa kiertoilmaisuin. Esimerkkeinä haluan mainita, että kärryt olivat kesäajopelit ja reki oli talviajopeli. Jussin kotipaikkakin oli Pöytyän ja Vampulan välimailta, koska Alastaron Virttaata ei voi ilman r-kirjainta lausua.

Raija Hjelm

Joululehden sudoku tehtävän ratkaisu

9	6	5	7	4	8	3	1	2
4	1	2	6	5	3	7	9	8
7	8	3	9	1	2	4	6	5
8	4	6	5	7	9	1	2	3
5	3	1	8	2	4	9	7	6
2	9	7	1	3	6	8	5	4
3	5	9	4	6	7	2	8	1
6	7	4	2	8	1	5	3	9
1	2	8	3	9	5	6	4	7

JOULURISTIKON ratkaisu

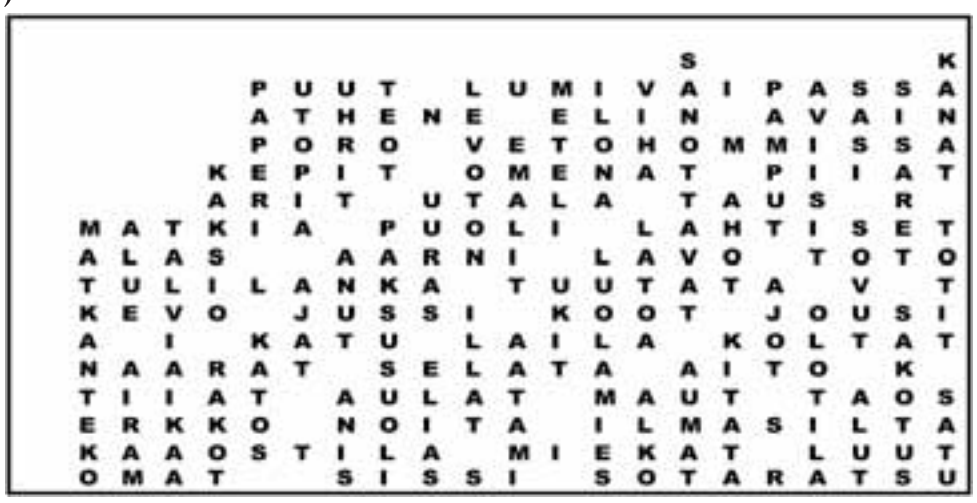
S K
P U U T L U M I V A I P A S S A
A T H E N E E L I N A V A S I A N
P O R O V E T O H O M M A S S I
K E P I T O M E N A P I I S A
A R I T U T A L A T A U S R
M A T K I A P U O L I L A H T S E T T
A L A S A A R N I L A V O T O
T U L I L A N K A T U A T A V O T
K E V O J U S S I K O T A J O U S I
A I K A T U L A I L A O L T A T
N A A R A T S E L A T A I T O K
T I I A T A U L A T M A U T T A O S
E R K K O N O T I M A S I L T A
K A A O S T I L A I E K A T L U U T
O M A T S I S S I O R A T S U

ONKS TIETOO VASTAUKSET

1. Kullervo
2. Kerttulinmäki
3. 1945
4. Påhl Henrik Ruotsalainen
5. vartaloa muotoileva tukeva liivi
6. Kuussa
7. toukokuussa
8. kymmenen kiloa
9. Haaparanta
10. Elias Lönnrot, Aleksis Kivi ja Wäinö Aaltonen

Teuvo Ahokas: Kalakurkijoen 15-vuotishistoriikki, osa 3

Kalakurjet tullissa

Kalakurjet Loimaa Kurkijoki

Tutuksi on tullut tulli.
Siellä on seissyt moni julli.
Käännetty on taskut nurin,
opetettu herran kuriin.
Ken on tehnyt jotain
pahhaa?
Kellä taskus' liikaa rahhaa?
Kenellä on vanha passi?
Kellä liikaa vaatekassi?

Vaikk' Teuvo vähän
venättäkin oppi,
kerran tuli eteen toppi.
Viisumissa vanha päivä,
jopas oli huono mäihä.
Matkanjohtajaks' ei ennää,
kun rajapuoli tekkee tennää.
viisumi vanhaan oli
vaihtunut,
näin matkahuolet haihtunut.

Mutt' asias' ei syytä huoleen,
matkasuunta koti-Suomeen.
”Hätänen reissu”, tuumas
Teuvo.
”Muillekin tää on hyvä
neuvo,
rahat säästy, ei jalka lippee,
hampaat on talles', eikä pää
oo kippee.”

Ostoksilla

Käkisalmen tavarataloss'
ostokset tehtiin päivän
valoss'.
Tyttöystäville lahjat fiinit,
pojat päätti ostaa tissiliivit.
Myyjä tiskille toi kokoa
monta,
pitsiluomustakin
uskomatonta.
Kielivaikeuksia riitti koosta
kupin,
Veikko pipon otti päästä
nupin,
venytti vielä: ”Koko on tässä,
mitä me ollaan
metsästämässä.”

Myyjätär ponimoi poikain
huolen,
tuli takahuoneesta suurimmat
tuoden:
”Asia on nyt nitshi voo,
suurempia meillä ei oo.”
Kaupat syntyi, hinta ruplan,
ostokset vielä lisättiin tuplan.
Pikkuhousutkin pienenlaiset
paketoitiin taivasmaiset.
Myyjätär oudon vain katseen
loi,
tuumasi: ”Hospoti pomiloi.”

Palkinnoille

Perjantai-illan määränpää
Kurkijoki jo häämöttää.
Lada-marketit tekee kauppaa,
karavaanina perässä laukkaa.
Ostetaan evästä sorttia
monta,
purkkia, pulloa, uskomatonta.
Jos palkintosijoille ei yllä,
omasta repusta ottaa voi
kyllä.

Kiertopalkintona kultakello,
monen yössä unissaan vello.
Suurimman kalan se on
voitto,
uistimen heitto tai ongen
koitto.
Nimiä kertyy vuosien aikaan.
Kuka siihen kolmasti
nimensä saikaan?
Eero kalamiehen taidot
näytti,
kolmasti nimellään
plakaatin täytti.

Torillakin nähtiin
mahdissaan
kultakello liivin taskussaan.
Kyseltiin Eerolta
kellonaikaa,
Eero vain manaili vanhaa
taikaa.
Viisarit ei yhtikäs liiku,
ratas ei käy, ei heiluri kiiku.
Takuuna kellon kannessa
takana
Leninin sirppi ja vasara.

Heinosen Harri pokaalin
hankki,
lahjoittajana Hämeenkosken
Osuuspankki.
Siitä ei kilpailtukaan monta
vuotta.
Tavoitteena oli
kokonaissaalis,
kuka niitä kaloja eniten
haalis.
Kojon Aaro kisan ratkas',
komean pystin omakseen
katkas'.
Antoi vielä suurimmalle
kalalle komennon:
tykinhylsystä uuden
kiertopalkinnon.
Voittajilla uusi palkinto
raskas
useasti Kurkijoelle matkas'.
Voittajia tälläkin vuosien
varrella riitti,
Revon Martti pokaalin
omakseen kiitti.

Innokas kalastaja Raija Laaksonen on myös monipuolinen musisoija. Hän soittaa taitavasti huuliharppua. Hän viihdytti Kalakurkia myös 15-vuotisjuhlaristeilyllä.

ERLUND-talo
Hengittävä hirsitalo. Rakenteissa ei muoveja eikä epäorgaanisia aineita. Englannin MTV:n valinta Suomen edustajaksi Grand Designs-ohjelmaan.
Asu terveellisesti, hengitä vapaasti unelmiesi talossa, Erlund-talossa!
MELLILÄN HIRSITYÖ
Ysitie 345, 32300 MELLILÄ
Kotimaan myynti:
Juhani Eklund p. 0400-530 979
e-mail: myynti@erlund-house.com

Erikoishammasteknikko
EHT-liiton jäsen
MARKO ROSENDAHL
Vastaanotto Heimolinnankatu 14 Loimaa
Ajanvaraus puh. (02) 763 1179

Muistathan ilmoittajamme!

MUSIIKKIVÄEN PALVELUPAIKKA
LOIMAAN MUSIIKKI
Puh. (02) 7622 950
Oikokatu 3, Loimaa
Avoinna: ma-pe 12-18, la 10-14

Asianajajia
ASIANAJAJA
on asianajajaluetteloon hyväksytty lakimies, jolla on säädetty kokemus ja taito. Asianajajan toimintaa valvovat Asianajajaliitto ja oikeuskansleri. Asianajotoimistot hoitavat myös maksuttomia oikeudenkäyntejä ja oikeusturva-asioita.
Asianajotoimisto HEIKKI RANTANEN
Varatuomari
Julkinen kaupanvahvistaja
Kauppalankatu 9–11 B, Loimaa
p. (02) 762 2888, fax 762 2313
heikki.rantanen@kolumbus.fi
Asianajotoimisto JARI HEIKMAN OY
Asianajaja, varat. Jari Heikman
varatuomari Kaarina Nylamo
varatuomari Katri Ranta-Eskola
Turuntie 8–14, II krs. Loimaa,
puh. (02) 762 4400, fax 763 1301
jari.heikman@aatsto.inet.fi
www.heikman.com

KukkaBox
Puh. 762 2669
Vastapäätä Loimaan Aluesairaalaa

LAATUA EDULLISUUTTA AMMATTILAISELTA
- Kellohuoltopalvelu
- Käsikaiverrukset
- Konekaiverrukset
- Korukorjaus/ kivi-istutustyöt
- Sormuksien valmistus
- Ja nyt myös lasikaiverrus

KAIKKI PAIKAN PÄÄLTÄ
KELLOLIIKE
Juhani Lankinen Ky
Kauppalankatu 2, Loimaa
Puh. (02) 763 2760
(Kaupungintaloa vastapäätä)